

Kosztá Hetagurov

Oroszból fordította: Molnár-Illés Gábor

KUBÁDI

Mily gyönyörű ősz van!
Foszlott subájában
A közgyűlés helyén
Ült Kubádi s én.

E rongyos figura
Leheli kezeit,
Míg nem talál oda,
S istálló melegít.

Ősz feje, púp hátán,
De zengő fandíriján
Húr sírt, míg kóborolt
Számkivetetten...

Pásztorra szerződött,
És szurdokok között
Tereli juhait,
Barlangban lakik.

Ajkáról dala szólt,
Sziklák közt araszolt,
S táncolva éhesen
Kenyérhéjakért.

Télen a szél süvít,
A juh meg éhezik,
De szénát visz nekik,
S vígan muzsikál.

Kit mindenki megsért,
S mezítláb, megverten,
Nem élt épp fényesen,
Sártól mocskosan.

Fandírt maga csinál
Kiszáradt nyírfából.
Csúcsokon átgázol,
Le, a mély völgybe.

De hasadékokban
Békák énekeltek,
S kísérte ez ének
Kínlódásain.

De nincs szíve hölgye,
Tölgyek ölelték csak,
És meg is osztottak
Bújával vele.

Egyedül járva ott,
És vele zokogott
A sivár vágyain
Kopár szülőföld.

Hóvihar vitéze
Rohamoz üvöltve.
Nyáron ég mennydörög,
És a szarvas bög

Nem táplált szülő fönt
A magas szirteken,
Nap sem süt melegen
Árva fiúra...

Kinn, a patak partján,
Pásztordal zeng bele,
Szivárvány kél aztán,
S azúr lesz az ég!

Mindez még nem elég:
Réten legel a nyáj,
Szabad, és itt a nyár,
Ez az ő álma!

Boldogsága rövid,
Baj lopva érkezik:
Megritkul a nyája!
...Meg nem találja...

Megússza ép bőrrel?
Nem farkas vitte el!
Ő egy éber pásztor,
Vérnyomok sehol...

Nem lesz számadása,
Oda tíz birkája,
Már hiába lohol
A tolvaj után...

Leestek valahol?
Néz semmibe bután,
E nagy bánatáról,
Kinek beszélhet?

Rossz lesz már ez élet,
Gazda agyonüti!
Bőrét hogy mentheti?
Nyáját menteni

A faluhoz hajtja.
Míg nem jön a gazda

Lefut Adar-lejtőn
Digor sziklához

A szülőföldjére.
Agyába szikrát hoz
A haza öröme,
Kabardok földje.

Zengett a hangszere,
Énekelt és ivott
Társakkal egyszerre,
Mily csodás is volt!

Mily szépeket dalolt,
Hős mondák zengettek,
S vidám dal rengeteg,
És bánatosak...

Barangolás közben
Nem gyengülnek lábak,
Dalok pedig lágyak,
Szólnak még szebben...

S itt ül az énekes
Most az aulunkban.
Hát nem oly érdekes,
Mily szép évszakunk van?

A népgyűlés helyén
Kubádi és hát én...
Danáját hallgatom.

Ki Ő? – Csak én tudom!

ÜZENET

Bocsásd meg, ha zokogás hangját
Hallod elhaló dalomban.
Ki szíve nem érzi fájdalmát,
Daloljon csak ő vidáman.

De ha én az emberiségnek
Tartozásom leróhatnám,
Dalaim másképp zengenének,
De másként szólna dalocskám!

AZ EGYÜGYŰ PÁSZTOR

Néz a pásztor mély szakadékba,
Legelteti a szemét.
Felhő ereszkedik épp arra:
Oly gyapjúfehérség.

Képzelete elragadta őt,
A felleg vonzotta.
Kiállott a szirt szélére, sőt:
"Ugrom!" -- kiáltotta.

"Fent legelnek juhaim, aztán
Majd estig jóllaknak.
Jó nagyot szundítok e vattán,
Hát sok szép álmokat!"

Vetette magát szakadékba,
És nagyot kiáltott.
Tördelte csontját darabokra,
Már nem látott álmot.

VÉGRENDELET

Elég, elég, elég!...Felejtsük a múltat! –
Szemrehányások most hiábavalók...
Könnyezve kell válnunk...nem látok kiutat,
Vagy félni csüggedten, -- semmit sem tudok. –

Egyenlőtlen e harc, szégyenben veszünk el,
Fejezzük be összes ténykedésünket?
E nagy kérdésemet tinéktek teszem fel, --
Mégfagy a vér, a szív zihálva lüktet...

Hasztalan sajnálat, nem kell így az élet...
Bocsánat, hiába emészttem magam.
Bocsáss meg! Meghajlok teelőtted, Végzet, --
Magam szabadnak, nem dicsőnek szántam...

Erre nem sajnáltam életet és erőt...
Meghajlok előtted, nem sajnálkozom...
De figyelj, barátom, sírgödröm előtt,
Neked, mint testvérnek, esengve mondom:

Emlékszel, sziklafal-menti hegyszorosra,
Hol két hegyi patak sodró árja zúg,
Majd jó barátokként egymásra omolva
Tenger felé törnek, -- a víz nem hazug...

Szirtalatti völgyben, a szakadék fölött
Fészkel merészen egy kicsinyke falu,
Hol egy füstös kunyhó bástyának ütközött,
Beteg apámmal vár, e füstös falú...

Jó öreg, ki bátran védte szabadságát,
A zord Kaukázust, ellenségünktől...
Barátom, magánya szívemben gyújt máglyát,
S a kicsi lak s e szív őerte füstöl...

Barátom, másnak nem mondtam el e titkot,
Neked árulom el végrendeletem, --
Csak szenvedő apám hallja meg a hírt ott,
Hogy tisztelem őt, és nagyon szeretem.

Mondd el, költészet és szépség rabja voltam.
Könyörgöm, áldjon meg, s öleljen újra,
Bocsásson meg, nem lát engem, már csak holtan,
Fiát sírba viszi utolsó útja!